

Boerderijnummer	3.3.060
Erfnaam	Klein Vrieling
Oudste vermelding	ca 1755
Huidig adres	Herikerweg 21

Historie boerderij

Het erve Vrieling is waarschijnlijk rond 1755 als Klein Vrieling gesticht door Hendrik Vrieling en Mechtelt Boerkamp van het nabijgelegen (Groot-)Vrieling (3.3.010).

In 1765 werd het "plaatsje" door Garrit Kleyn Vrijling voor f 1000,- verkocht aan Hendrik Meijrink. Garrit, eerder genaamd Gerrit Hellekes, was de tweede echtgenoot van Mechtelt Boerkamp die kort hiervoor, omstreeks 1764, was overleden.

Circa 1795 werd Hendrik Zendman (ook genoemd Sentman of Sendink) getrouwd met Mechteld Vrieling (kleindochter van Mechtelt Boerkamp) de eigenaar van Vrieling.

In 1800 waren er 3 koeien. De veestapel bestond in 1811 uit 2 koeien en 2 kalveren.

In 1829 kocht Hendrik Zendman bij publieke verkoop voor fl. 254,- stukjes "gaardengrond" van Wolter Schuurman en van J.H. te Meerman, oorspronkelijk afkomstig van het afbrokkelende erve Oud / Groot-Vrieling. Hendrik bezat toen in totaal ca 2¼ hectare aan grond.

Hij leent daarvoor dan f 600,- van Jannes Tusveld, fabrikier te Rijssen met als onderpand zijn woonhuis, de schoppe, gaarden, bouw- en hooiland.

Ook in 1851 werd geld geleend en wel fl. 260 van de heer Johannes Hermanus Egbertus Meiling te Goor.

Boerderij Vrieling in 1935

In 1852 erfde zoon Hendricus Zendman 1,35 hectare inclusief huis en erf. Ca 0,9 hectare werd verkocht. Hendricus kreeg in 1853 grond van de marke en had uiteindelijk ca 4¾ hectare in eigendom.

Schoonzoon Willem Hoevink, getrouwd met Hendricus' dochter Hendrika, kreeg in 1865 via verkoop (voor fl. 1200,-) het huis en erf met ca 5 hectare grond op naam. Hij nam voor fl. 102,- ook over: een koe, landbouwgereedschappen en de inboedel met huisraad. Willem Hoevink overleed in 1892. Enkele maanden voor zijn overlijden bepaalde hij per testament dat zijn zoon Hendrikus zijn nalatenschap zal overnemen. In 1898 vond de uiteindelijke verdeling van de nalatenschap van Willem plaats.

Hendrikus vertrok toen naar Borne. Bij de verdeling kreeg Derk Hendrik Zendman, in 1897 getrouwd met Willem's dochter Jenneken de zeggenschap over de boerderij, ondertussen 5¾ hectare groot. Naderhand werd per successie Jenneken de eigenares.

Woonboerderij Vrieling in 2006

Het huis werd nieuw gebouwd omstreeks 1936.

In 1938 werd een erfscheiding opgemaakt en kreeg Jenneken's zoon Hendrikus Zendman de boerenplaats in eigendom; zoon Willem verkreeg een geldelijk aandeel en Jenneken kreeg het vruchtgebruik, wat zij in 1942 en 1943 weer overdeed en verpachtte aan Hendrikus.

Het bezit was in 1943 ca 6,2 hectare groot. Het huis werd in 1946 verbouwd. In 1951/1955 en 1958 werden er schuren bijgebouwd.

Dochter Johanna (Hanna) Zendman, getrouwd met Jan Hendrik (Jan) Scholten, kreeg in 1964

via schenking het bezit op naam. Jan Hendrik stichtte naderhand het "Garagebedrijf Scholten" aan de overkant van de weg.

In 1969 en 1975 werd het huis weer verbouwd. Dan, in 1984, werd zoon Hendrik Scholten eigenaar van het huis; in 1987 nam hij het garagebedrijf over van zijn vader; verder verkreeg hij een deel van het grondbezit. Bij de ruilverkaveling van 1984 omvatte het bezit nog ruim 5 hectare.

Garagebedrijf Scholten

Jan Scholten was eerst landbouwer op Vrieling echter geleidelijk aan veranderde hij van beroep.

Achtereenvolgens was hij loonwerker, bouwde "autowagens" en handelde in / herstelde schade-auto's, totdat uiteindelijk het garagebedrijf Scholten was opgebouwd.

Voor deze activiteiten was telkens bijbouw en verbouwing nodig. Zo kwam er in 1961 een tractorberging, in

1962 een plaatwerkerij, in 1967 een showroom, in 1968 uitbreiding van de garage, in 1977 een kantoor, autowasplaats en vernieuwde showroom. In 1987 volgde zoon Hendrik Scholten zijn vader op in het garagebedrijf. Opvolger nu is Hendrik's zoon Peter.

Garagebedrijf Scholten omstreeks 1956

Bewoners:

► Waarschijnlijk waren de eerste bewoners van het ca 1755 gestichte Klein Vrieling de familie Hendrick Vrieling - Mechtelt Boerkamp, komend van (Groot) Vrieling (3.3.010). Hendrick overleed omstreeks 1761. In hetzelfde jaar hertrouwde Mechtelt in Almen met Gerrit Hellekes: zij woonden op Klein Vrieling. Gerrit werd zo de stiefvader van de kinderen Harmen (*ca1746) en Jan (*ca1749) en de kinderen uit het eerste huwelijk van Hendrick Vrieling. Mechtelt overleed ca 1764. Gerrit Hellekes, ook genaamd Garrit Kleyn Vrijlink, hertrouwde in 1765 in Holten en vertrok van Klein Vrieling. In 1767 werden Jan Leeftink en Gerrit Wegereef op Scholten aangesteld als voogden over de kinderen.

► Omstreeks 1767 waren de (tijdelijke) bewoners van erve Klein Vrieling Roelof Nijland of Aalderink met zijn vrouw Hendrine Huiskes of Scholmans (*1727) en 3 meegekomen kinderen. De kinderen Harmijne (*1759), Hendrik (*1763) en Geertruid (*1766) waren alle geboren op erve Nijland (nu Berkedam) aan de Stoevelaarsweg (3.2.010). In 1771 werd op Klein Vrieling nog Derk Nijland geboren.

► Harmen Kleyn Vrieling (*ca1746), zoon van Hendrick Vrieling en Mechtelt Boerkamp, woonde weer vanaf omstreeks 1777 op Klein Vrieling. In dat jaar was hij gehuwd met Geesken Dirksen Overweg of Mennekes († ca 1809), dochter van Derk Overweg, dienende in Elsen. Het paar kreeg 3 dochters waarvan de oudste Mechteld (Klein) Vrieling (1777-1847) geboren werd op Overweg in de Look (Holten); zij werd de opvolgster op het erve dat inmiddels "Vrieling" was gaan heten. Dochter Maria (Vrieling) werd geboren in 1780, zij huwde met Jan (Klein) Bruggink in Ambt Delden. In 1782 werd de derde dochter Hendrica (Vrieling) geboren.

► Mechteld Vrieling trouwde in 1795 op 18-jarige leeftijd met Hendrik Zendman (1765-1834), 30 jaar oud, kotter/landbouwer en zoon van Berend te Sende en Jenneken Leetink op Zendman (nu Smale) aan de Rijssensweg te Elsen.

De opgemaakte akte uit 1795 beschrijft de voorwaarden bij het huwelijk:

Kennelijk en te weten zij hier mede voor een yder hoe dat zij dag en datoo naebeschreeven door de voorsienigheid Gods tot vermeerderinge des christendoms en uitbreydinge van verdere vrintschap sulks ten ooverstaen en met gootvinden van beyder ... deependenten als ouders en naeste verwanten ende dedingsluiden is ingegaen, beraamt en geslooten een vrvindelijk ackoort of maagscheydinge tusschen den eerbaeren jonkman Hindrik ten Zende als bruidegom, egte zoon van ooverleeden Beerent ten Zende en desselfs ooverleeden huisvrouw, ter eender ende de eerbaere jonge dogter Meggelt Vrijlink egte dogter van Harmen Vrijlink en Geese zijn huisvrouw, die als bruid ter ander sijde ende dat op konditie en houwelijks voorwaarde als hier nae is volgende.

Eerstelijk zullen en willen gemelde bruidegom en bruit zig in de voorgemelde staat des houwelijks nae voorgaende kerkelijke proclamatie, nae christelike ordenantie en der kerken order laeten solemmiseeren, confirmeeren en seegen onder belofte om den een den anderen houw en getrouw te zijn in alles zoo en als christelijke egtgenooten betaamt ook van de hand des alderhoogsten verwagten en met patentie aenneemen zoo en der gestalte de goodertierne jehoova Godt hunnen egten staet sal believen te begunstigen, hetzij voor- of in teegenspoet alles nae het vrijmagtig believen van des heeren en heyligen en vadelijken wille zoo en als christenen betaamt, ofte den een den anderen niet te verlaeten of te scheyden, voor en al eer zij bijden van Godt almagtig door de tijdelijke of natuurlijke doot gesepareert ofte bescheyden worden, welke smertelijk het geval de goede Godt hunnen egten staet zal believen te begunstigen. Dit is de wens voor tot begin deser egtgenootschap en hier agter staet te volgen de andere omstandigheeden belangende de tijdelijke gooderen.

Zoo is het dat den bruidegom tot zijne lieve bruit zal koomen intrekken op het plaatsjen Vrijlink om te saemen huis te houden en den opgemelden staat des houwelijks nae behooren te verstenken ten dien eynde aenbrengende een somma ad 500 en 50, zegge vijf hondert en vijftig gulden en al wat hem meer an erven en an sterven kan en de bruit daer en teegen geeft ook aen haeren bruidegom ook al het geene dat zij is besittende en de jonge luiden zullen het plaatsjen Vrijlink anstonts moogen antasten en ter haeren provijte moogen gebruiken en behandelen nae haer geest en welgeval en dan zullen de jonge luiden gehouden weesen om an des bruits zuster uit te keeren de somma ad 100 gulden, zegge hondert gulden met een bruitskleet en met bedden met zijn toebehoor, alles naeberlijke wijze dat zal zij hebben te vorderen voor vader en moderlijk goet. Dese somma zal zij hebben te vorderen wanne zij haere mondige jaeren kan bereyken of als sij komt te trouwen. En of het kwam te gebuiren dat des bruits zuster komt te sterven zonder lijfs erve zoo sal het gemaakte goot te huis beste blijven maer daer en teegen zal zij tehuis verpleegt worden, in eeten en drinken onderhouden worden zoo het huis vermog en dan wert ook nog geordineert en goet gevonden dat de moeder van de bruit ook nog voor haer zal hebben te pretendeeren de somma ad 200 hondert gulden, zegge twee hondert gulden, maer als zij het benoodigt heeft dan sullen de jonge luiden gehouden weesen om an haer moeder daer jaerlijks van te betaelen voor intresse zoo als daer toe is behooren en dan zullen de jonge luiden ook nog an haer moeder jaerlijks geeven twaelef pont gehekkelt vlas, maer als de moder komt te sterven dan zullen de beyde dogters de twee hondert gulden te samen hebben te deelen, maer de moeder haere ander naelaetenschap zal te huis beste blijven, maer daarvoor zal zij te huis verpleegt worden in eeten en drinken en linnen en wullen, dan zij ook te huis laste helpen werken en winnen na staet geleegeen heet.

Zoo is dit houwelijk met een goede hermonie voltrokken en onvervankelijk te gooder trouwe, zonder arg en list, van bruidegom en bruit en naebestaande vrvinden en getuige onderteekent.

Datum in Harke op het erve Vrijlink den 15 octoover anno 1795.

Hendrik Sende als bruidegom

Meggelt Vrijlink als bruid.

Geese Vrijlink als moeder van de bruit @ haer mark.

Jan Immink als getuige zijn Y mark eygehandig getrokken.

Derk Vrijlen als getuige.

Hendrik en Mechteld kregen 8 acht kinderen, waarvan er drie op jonge leeftijd zijn overleden. Van de overblijvende kinderen werd Jan Harmen Zendman geboren in 1796. Berend, geboren in 1797, werd boerwerker; hij overleed op 23-jarige leeftijd in 1821. Hendricus (1800-1868) werd de opvolger op Vrijlink. In 1806 werd Jenneken geboren, zij overleed in 1825. Johanna Hermina Zentman werd in 1818 geboren, zij trouwde in 1848 met Arend Jan Krijgsman op Krijgsman / de Wèver in dorp Markelo (Dorpsgeschiedenis 1.0.590) en in 1856 met Derk Jan Zendman afkomstig van "Seinen" in Elsen en zoon van haar neef; zij overleed in 1898 op de Wèver.

► Hendricus Zendman huwde in 1834 met Geertruid Peuschers (1806-1850), dochter van Harmen Peuschers en Jenneken Leeferink op Löppink te Stokkum (2.1.300). Hendricus en Geertruid kregen 9 kinderen; drie daarvan zijn reeds na een aantal dagen / weken overleden.

De oudste dochter Hendrika werd geboren in 1835 en overleed in 1910. Zij werd de opvolgster op Vrijlink. Zoon Jan Harmen Zendman, geboren in 1836, trouwde in 1864 te Lochem met Lammerdine Leussink. Hermina werd geboren in 1837; zij huwde in 1859 met Hendrikus ter Welle op Zandjans ("Scholman") op de Borkeld (Markelo buitengebied 1.4.060). Berendina zag het levenslicht in 1842; zij trouwde in 1863 met de molenaarsknecht Gerrit Jan Varenhorst uit Heerde. Jenneken Zendman kwam in 1844; zij huwde in 1870 met Derk Hendrik Scholte in 't Hoff van de Höver (Stokkum 2.1.320) en hertrouwde in 1890 met Gerrit Jan Huisken te Holten. Maria (*1847) huwde in 1871 met Jan Albert Karsenberg en vertrok naar Goor; zij overleed al na 1 jaar huwelijk.

► Hendrika Zendman trouwde in 1861 op 26-jarige leeftijd met Willem Hoevink, 30 jaar oud. Willem (1831-1892) kwam van Vastert aan de Potkamp (3.3.240); hij was zoon van Hendrik Jan Hoevink en Willemina Koelers. Uit het huwelijk van Hendrika en Willem werden 8 kinderen geboren. De oudste zoon Gerrit Hendrik werd geboren in 1862; hij trouwde in 1888 met Hendrika Stuve (*1862), geboren in Oldemarkt, die bestedeling was bij Elkink (3.3.015). Dit paar bleef na hun huwelijk korte tijd op Vrieling wonen, waarna zij in 1889 vertrokken naar Borne. Gerrit Hendrik overleed in 1951 in Meppel. Van Hendrika verbleven ook een broer Hendrikus en een zuster Johanna korte tijd op Vrieling; zij vertrokken in 1890 eveneens naar Borne. Hendrika en Willem's dochter Willemina Hoevink, geboren in 1863, werd mutsennaaiester in het dorp; zij trouwde in 1883 met Jan Hendrik Maag van "Wissinkshutte" ("De Stobbe") aan de Rietdijk (Markelo buitengebied 1.6.080). Hendrikus Hoevink werd in 1866 geboren; hij vertrok in 1898 naar Borne en trouwde in 1903 in Ambt Delden met Johanna Hendrika Dreteler. Zoon Hendrik Jan, geboren in 1868, was boerenknecht en ongehuwd; hij overleed nog jong in 1888 te Goor. Zijn tweelingbroer Gerrit Jan (1868-1894), dagloner, trouwde in 1894 met Geertruida Oosterveld van Endemanshutte (Markelo buitengebied 1.3.280); hij overleed in Goor. In 1870 werd Johanna geboren; zij huwde in 1889 met de stoker Jan Hendrik Sniijders van de Klooke / Sniijders in de Dijkerhoek (Markelo buitengebied 1.2.440) en hertrouwde in 1916 in Borne met de metselaar Willem Timmerman geboren in Wissenkerke. Zoon Hermannus (*1874) huwde in 1897 met Wilhelmina Hendrika Kaales van Amsterdam; in 1913 hertrouwde hij in Vriezenveen met Fennigje Bolhoeve geboren in Ambt-Ommen; hij overleed in Vriezenveen in 1933. Opvolgster op Vrieling werd Jenneken die was geboren in 1876. Zij is in 1966 overleden.

► Jenneken Hoevink trouwde in 1897 met Derk Hendrik Zendman (1853-1924). Derk Hendrik was zoon van Bernardus Zendman en Berendina Hofmeijer op Hellen (3.3.090). Jenneken en Derk Hendrik kregen 2 kinderen. De oudste zoon Hendrikus Bernardus (Hendrieks), geboren in 1899, werd opvolger op Vrieling. Zoon Willem werd geboren in 1902; hij trouwde in 1930 met Johanna Grada Sligman (*1900), dochter van Arend Jan Sligman en Jenneken Beltman op "de Kuper" in dorp Markelo. Willem en Johanna Grada zijn in 1931 vertrokken naar Weerselo. Willem overleed in 1977, Hanna in 1992.

Familie Zendman op Vrieling omstreeks 1930: Hendrikus Bernardus Zendman (*1899), Hendrik Jan Zendman (*1924), Jenneken Zendman-Roosdom (*1899), Johanna Zendman (*1926), Jenneken Zendman-Hoevink (*1876) en Willem Zendman (*1902)

Scholten en Johanna Gerritdina Eelderink. Jan, eerst landbouwer, bouwde in de loop der jaren zijn garagebedrijf Scholten op. Hanna en Jan kregen 3 kinderen. Zoon Hendrik (Hendrikus Hermannes) werd geboren in 1946; hij werd in 1987 de opvolger op het garagebedrijf.

In 1975 verhuisden Jan en Hanna met vader Hendrikus moeder Jenneken zoon Herman en dochter Marianne

► Hendrikus Zendman trouwde in 1923 met Jenneken Roosdom, geboren in 1899 op "Endeman", Beusbergen als dochter van Jan Roosdom en Aaltje Oolbrink aan de Traasweg in Beusbergen (2.4.330). Uit het huwelijk van Hendrikus en Jenneken werden 2 kinderen geboren. Zoon Hendrik Jan werd geboren in 1924. Hij trouwde in 1946 met Hendrika Johanna Maria (Dika) Sligman (*1926), dochter van Hendrik Sligman en Hendrika Maria Elkink op "Lichtmissen" (Markelo buitengebied 1.5.040). Dochter Johanna (Hanna) Zendman werd geboren in 1926. Zij bleef op Vrieling.

► Hanna Zendman trouwde in 1946 met Jan Hendrik (Jan) Scholten (*1923) van MeengsMans (3.3.158). Jan was zoon van Hermannes

naar het door Jan in 1959 gekochte pand "Elkink" (3.3.015). Moeder Jenneken overleed in 1978, terwijl vader Hendrikus in 1988 is overleden. Nog midden in het volle leven is Jan in 1990 plotseling overleden. Hierna in 1992 verhuisde Hanna weer naar Vrieling. Hanna overleed in 2008.

Herman, de tweede zoon van Jan en Hanna, werd geboren in 1952; hij trouwde in 1981 met Annie Hesselink, dochter van Christiaan Hesselink en Johanna (Hanna) Stegeman van BekkenBouwwoes aan de Luchtendijk (Markelo buitengebied 1.2.140). Annie overleed in 1999, Herman in 2001.

Dochter Marianne werd geboren in 1963. Zij trouwde in 1985 met Dick de Wilde uit Enter. Na enige jaren in Enter gewoond te hebben, ging Marianne met echtgenoot Dick in 1992 terug naar Elkink.

► Hendrik Scholten trouwde in 1975 met Margje Jenneken (Marjanne) Grutterink (*1955), dochter van D.E. Grutterink en W.G. (Mina) Tjoink te Hengelo (O). Hendrik en Marjanne kregen zoon Peter geboren in 1978 en hij is de opvolger op "Autobedrijf Scholten".